

Deres ref:

29.03.2022

Vår ref: 22/04

Høringsinnspill: Helsepersonellkommissjonen

Organisasjon for norske fagskolestudenter (ONF) takker for muligheten til å komme med skriftlig høringsinnspill på Helsepersonellkommissjonens mandat.

Vi ønsker at vårt innspill leses i sammenheng med innspill fra Nasjonalt Fagråd For Helse- og Oppvekstfag (NFFHO).

Høyere yrkesfaglig utdanning er en viktig leverandør av kompetanse til fagarbeiderne innen helse. Med stor etterspørsel etter kompetente fagarbeidere, og et behov for en mer effektiv oppgavedeling i helsesektoren i årene fremover, forventer vi at etterspørselen på ettervidereutdanning vil øke. Dermed ser vi det som viktig å rette blikket mot høyere yrkesfaglig utdanning i årene som kommer. I vårt innspill vil vi ta for oss fagskolestudentenes perspektiv i arbeidet med å styrke bemanningen i helsesektoren.

Vi vil ta for oss følgende punkter:

- Høyere Yrkesfaglig utdanning (HYU)
- Oppgavedeling
- Tilrettelegging fra arbeidsgiver
- Finansiering
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR)

Høyere yrkesfaglig utdanning

Samfunnsoppdraget til fagskolene er å sikre studentene kompetanse som gjør de rustet for å levere på arbeidsplassen fra dag en uten ytterligere opplæringstiltak etter endt utdanningsløp¹. Fagskolen har dermed en tradisjon for tett kontakt med arbeidslivet når de former studieløp. Derfor er undervisningen på fagskolen svært yrkesrelevant og tett på arbeidslivet.

¹ Fagskolelovens §4: <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/2018-06-08-28/%C2%A74>

I helsefagene studerer de fleste deltid og har en relevant jobb som de også gjerne er tilknyttet gjennom praksisperioden sin. Utdanningsløpene som tilbys i dag, tilbys både i form av nett og stedbasert undervisning, og er dermed desentralisert og tilgjengelig over hele landet. Studentgruppen som er tilknyttet helsefagene i fagskolen har en snittalder på 40 år og har gjerne familie og andre økonomiske forpliktelser.²

Oppgavedeling

Fagskoleutdanning skal være utslagsgivende for hvilke arbeidsoppgaver en blir satt til å gjøre på arbeidsplassen. Slik er det ikke i dag. Flere studenter melder at de har kompetanse som ikke blir tatt i bruk på arbeidsplassen, og at arbeidsgiver ikke har kjennskap til hva kandidatene kan etter endt utdanning. Dermed er det fornuftig å utvikle egne yrkestitler med utgangspunkt i graden/læringsutbyttet kandidatene har, så kompetansen synliggjøres. Dette bør være utslagsgivende på arbeidsoppgaver en får tildelt etter gjennomført utdanning så kandidatene får brukt kompetansen sin når de er ferdige med å studere, samtidig som det blir utslagsgivende på lønn.

Arbeidsplassene og fagarbeiderne rundt om må også opplyses hva en fagskoleutdanning er, og hva den tilbyr. Dette vil bidra til å sikre både status og anerkjennelse av kompetansen fagskolekandidatene har etter endt studieløp.

På sikt vil dette også ha positiv innvirkning på rekrutteringen av helsefagarbeidere.

Tilrettelegging fra arbeidsgiver

Fagskolestudentene ved helsefagene erfarer at undervisningen og tilpasningen på studiestedet er god. En utfordring er derimot at flere av studentene møter motstand fra arbeidsgiver, som gir manglende tilrettelegging på arbeidsplassen for å ta etter- og videreutdanning. Fagskolestudenter som jobber i det offentlige, erfarer også at ulikhetene her er store fra kommune til kommune. Her trengs det en mer sammenhengende og gjennomgående praksis hvor det gis rom for å være student.

² Studiebarometeret for fagskolestudenter 2021, NOKUT:

https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2021/fagskole/studiebarometeret_for_fagskolestudenter_2021_hovedtendenser_5-2021.pdf

Finansiering

Tilskuddsnivået som overrekkes fagskolene i dag er ikke tilstrekkelig. Finansieringsmodellen på fagskolen må tilpasses ved å gi faste utviklingsmidler gjennom høyere tilskuddsnivå til utdanningsinstitusjonene.

Dagens tilskuddsnivå dekker heller ikke de reelle kostnadene for å tilby høyere yrkesfaglig utdanning, som har ført til at fagskolene er det eneste skoleslaget som ikke faller under gratisprinsippet. Fagskolene må tildeles midler som baserer seg på de reelle utgiftene, så den økonomiske byrden ikke faller på studentene som tar etter- og videreutdanning i helsefagene.

I dag ser vi stor økning i antall studenter. Da tidspunktet for tildeling av midler skjer før opptak, blir det vanskelig å anslå hvor mye fagskolene trenger av midler for å dekke utgiftene som kommer av flere studenter. Dette viser til et stort behov for en forutsigbar finansiering og en opptrappingsplan på studieplasser. I dag er det vedtatt en opptrappingsplan.

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR)

I dag tilbyr fagskolene HYU på nivå 5 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Dette skaper hindringer for fagskolestudentene i helsefagene å ta HYU tilpasset sine behov for etter- og videreutdanning, og for arbeidslivet å sikre rett kompetanse. ONF erfarer at det i dag finnes behov for å tilby utdanninger på et høyere NKR-nivå. Vi vet allerede at arbeidslivet etterspør fagskoleutdanninger på nivå 6. Med et økende kompetansebehov vil en slik åpning bidra til å fylle kompetansegapet vi ser i dag.

Derfor må det til en lovendring som gjør det mulig for fagskolene å levere HYU på NKR nivå 6 og høyere. Dette vil sikre at fagskolestudentene ved helsefagene får muligheten til å spise kunnskapen sin og åpne for å utvikle seg på egen arbeidsplass. Arbeidslivet vil også få dekket sitt kompetansebehov.

Med vennlig hilsen

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Henning Skau

Leder

Thea Tuset

Nestleder

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter

Henrik Ibsens gate 40

0255 Oslo

post@fagskolestudent.no

Telefon

458 42 743

Org nr.

988 804 094